

TIP NA VÝLET

Dobrovická muzea

Muzeum cukrovarnictví, lihovarnictví, řepařství a města Dobruška se nachází v Dobrušce nedaleko Mladé Boleslavi a nabízí svým obsahem unikátní bezbariérovou expozice. Do horního patra budovy se návštěvníci mohou dostat speciální výtahovou věží. Přímo v areálu Dobrovických muzeí je vybudováno velkokapacitní parkoviště pro osobní automobily i autobusy.

Návštěvníci mohou tedy absolvovat všechny nabízené prohlídkové okruhy – mezi zajímavosti a netradiční expozice patří i model řepného pole, po kterém mohou návštěvníci přejít/přejet – pod sklem. Tak uvidí modely cukrové řepy od osiva přes rostlinky až po sklizené bulvy.

Vedle představovaných oborů cukrovarnictví, lihovarnictví a řepařství mohou návštěvníci obdivovat i architektonickou krásu prostor bývalého hospodářského dvora. Expozice jsou umístěny v renesanční obilní sýpce, renesančních tzv. vrchnostenských domech, v barokním ovčíně, v klasicistním krávně aj. Také si mohou prohlédnout expozici města Dobruška, kde mohou nahlédnout do pravěkého obytného domu z doby bronzové či se dostat na místo pravěkého obětiště.

Dobrovická muzea nabízí i možnost speciálních, předem objednaných prohlídek, u kterých program přizpůsobí potřebám návštěvníků, a to jak časově, tak organizačně či odborností výkladu. Po dohodě je možné zajistit stylově kostýmované průvodce, ať to je slečna Kostka Cukrová či Lízátko Lepivé.

Dobrovická muzea, o.p.s.
Palackého náměstí 2, 294 41 Dobruška
www.dobrovickamuzea.cz

Vzpomínky na budoucnost

Kvadruplegické ochrnutí vám ukradne nohy, paže, ruce, prsty – a budoucnost. Jeffreyho ochrnutí nám ukradlo budoucnost. Dívali jsme se navzájem do očí a říkali: Už žádný basketbal vedle našeho domu. Mohli jsme i pokračovat. Už žádný snowboarding. Už žádné auto, s novou poznávací značkou a s převodovkou, kterou jsme dali společně dohromady. Už žádné... no prostě už nic, o čem jsme kdy snili. Protože žádný sen nezahrnoval ochrnutí. Ani jeden.

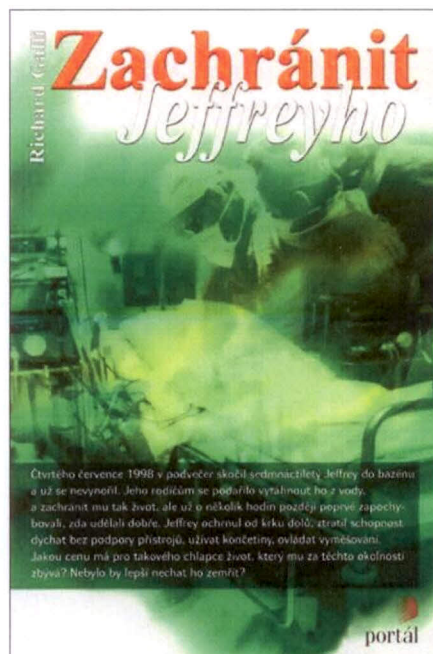
Nechme sny stranou. Sny nejsou realita. Jen málo lidí se dočká, jak se jejich sny splňují. Nemluvmě o snech. Nebyly to sny, co jsme ztraceli. Byl to reálný život, co jsme ztraceli.

Žádná představa budoucnosti nezahrnovala ochrnutí. Nebude zakončení školy nebo závěrečný ples. Ani golf v sobotu odpoledne. Ani první vážná schůzka s dívkou. To nejsou sny. To jsou reálné věci. Ale nemysleme tak vysoko. Mysleme jednodušeji. Už žádné vynášení smetí nebo sekání trávníku. Žádná cesta do obchodu pro mléko. Mysleme ještě jednodušeji. Už žádné pisoáry nebo záchody? Už žádná pevná strava? Už žádné podrbání ucha nebo smrkání?

Jeffreyho zasáhla nehoda jako bomba ve chvíli, kdy přecházel most k dospělosti. Přibližovala se jeho nezávislost. Pravděpodobně měl nějakou představu, jaký význam by v jeho životě mohla mít letní brigáda, týdenní mzda a auto. Pravděpodobně měl nějakou nejasnou představu o svobodě, kterou by poznal na vysoké škole. Bez ohledu na to, jak velká byla jeho očekávání, věděl jsem, že jsou až příliš malá.

Jeffrey se právě chystal začít vlastní život. Už asi rok se připravoval na odchod z domova, od rodičů. Bylo to přirozené, předvídatelné, univerzální a bylo to něco, co jsem kdysi udělal i já sám. Těšil jsem se, že uvidím Jeffreyho, jak odchází. Měl už za sebou roky, kdy jsme my rodiče rozhodovali všechno v jeho životě za něj. Blížila se chvíle, kdy by začal dělat všechna významná rozhodnutí sám a my bychom mohli pouze doufat, že se s námi čas od času přijde poradit.

V nemocnici jsem začal říkat lidem: Tohle se stane ve chvíli, když by měl říkat „dej mi pokoj, táto,“ a ne „prosím“. Nechtěl jsem poslouchat řeči o tom, jak nehoda Jeffa a mě sblíží. Měl právo se odloučit. Závislost není láska nebo přátelství. Závislost je potřeba, kterou láska nebo přátelství nemohou nikdy zcela naplnit.

Teď se bude Jeffrey spoléhat na své rodiče více, než se na ně spoléhal, když byl nemluvně ležící v kočárku. Namísto nezávislé budoucnosti plné možností jsme museli přemýšlet, jak bude smrkat a čurat.

Jeffrey viděl svou budoucnost, měl ji na dosah, bral si ji s sebou, když jel na večírek, a měl ji v sobě schovanou, když se ponořil do bazény. I teď si na tuto budoucnost vzpomínal, když ležel tak zmrzačený na nemocničním lůžku. Vzpomínka na budoucnost přežije věky, ale budoucnost sama je pryč.

Smrt ničí budoucnost, ale je natolik zdvořilá, že současně smaže minulost. Když dnes zemřu, nebudu si pamatovat svá včerejší očekávání. Ochrnutí není tak vlídné. Ničí budoucnost, ale nechává nedotčené vzpomínky na všechna vaše očekávání. Jeffrey bude mít spoustu času, aby zvážil, co přesně ztratil a co přesně by bylo mohlo být.

V prvních dnech po nehodě toho bylo tolik, co jsme si s Jeffem chtěli říct, a bylo to tak těžké. Jeffrey byl němý. Museli jsme mu odečítat ze rtů. Měl je však rozpukané a ústa měl napěchovaná hadičkami. Slova formulovat rty pomalu. My jsem se namáhali mu porozumět. On se namáhal, aby je zformuloval. Každou samohlásku a souhlásku přeháněl. S každým slovem jsme strávili určitou dobu. „Je první slovo voda? Je první slovo co? Kladeš otázku? Chceš vodu?“

Často jsme museli používat abecedu. „Jeffe, budu říkat abecedu a ty mrkneš,